

**Futbolda Rekabet Dengesi: Trendyol Süper Lig ve İngiltere
Premier Lig Puan Dağılımlarının Analizi (2023-2024 Sezonu)**

Arif Çetin¹, Ruşen İLBASAN², Ferhat DEMİR³, Aydın PEKEL¹

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1651917>

ORIGINAL ARTICLE

¹Marmara Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi
İstanbul/Türkiye

²Ankara Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri
Enstitüsü,
Ankara/Türkiye

³Bartın Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi
Bartın/Türkiye

Öz

Bu araştırmanın amacı, Trendyol Süper Lig ve İngiltere Premier Ligin 2023-2024 sezonlarındaki rekabetçi dengesini analiz etmektir. Rekabetçi denge, takımların puan dağılımları ve Gini katsayısı üzerinden değerlendirilmiştir. Veriler, her iki ligin resmî web sitelerinden elde edilmiştir. Analiz kapsamında, takımların sezon boyunca topladıkları toplam puanlar ve bu puanların gruplar arasında dağılımı incelenmiştir. Trendyol Süper Lig'de 20 takım, beş gruba ayrılmış ve her bir grubun puanları ve yüzdelik payları hesaplanmıştır. Rekabet dengesi, takımların sezon boyunca elde ettikleri puanların dağılımı üzerinden ölçülmüş ve bu amaçla Gini katsayısından yararlanılmıştır. Bu çalışmada, Gini katsayısı yalnızca bağlamsal karşılaştırma için kullanılmış ve iki lig arasındaki farkların istatistiksel anlamlılığını değerlendirmek için doğrudan bir hipotez testi yapılmamıştır. Hesaplamalar, Gini katsayısının Trendyol Süper Lig için 0,17148 ve Premier Lig için 0,20692 olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular, her iki ligde de belirli bir düzeyde rekabetçi dengesizlik olduğunu göstermektedir. Ayrıca, her iki ligde de üst grupların en yüksek puan ve yüzdelik paylara sahip olduğu görülmüştür. Premier Ligde, özellikle Manchester City ve Arsenal gibi takımların yüksek yüzdelik payları, ligdeki mali dengesizliği vurgulamaktadır. Trendyol Süper Ligde ise Galatasaray ve Fenerbahçe'nin yüksek puanlarına rağmen diğer takımların da rekabetçi performans sergilediği ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, Trendyol Süper Lig'in daha dengeli bir rekabet yapısına sahip olduğu ve Premier Ligde mali güçlerin rekabet dengesizliği yarattığı görülmüştür. Bu bulgular, lig yönetimlerinin ve futbol federasyonlarının, rekabet dengesini sağlamak için daha adil gelir dağılımı ve mali düzenlemeler yapmaları gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Futbol Ligleri, Rekabet Dengesi, Finansal Dengesizlik.

Sorumlu Yazar:
Ruşen İLBASAN
rusenilbasan@icloud.com

**Competitive Balance in Football: Analysis of Point
Distibutions in the Trendyol Super League and Premier
League (2023-2024 Season)**

Abstract

The aim of this study is to analyse the competitive balance in the Trendyol Super League and the Premier League during the 2023-2024 seasons. Competitive balance through the team's points distributions evaluated. and the Gini coefficient. The data were sourced from the official websites of both leagues. The analysis includes the total points collected by the teams throughout the season and the distribution of these points among the groups. In the Trendyol Super League, 20 teams were divided into five groups, and the points and percentage shares of each group were calculated. The competitive balance is assessed via the distribution of points accrued by teams over the season, utilizing the Gini coefficient for this evaluation. This study employed the Gini coefficient solely for contextual comparison, without conducting formal hypothesis testing to evaluate the statistical significance of the disparities between the two leagues. The computations indicated that the Gini coefficient was 0.17148 for the Trendyol Super League and 0.20692 for the Premier League. These findings indicate a degree of competitive disparity in both leagues. Additionally, the top groups in both leagues had the highest points and percentage shares. In the Premier League, particularly high percentage shares by teams like Manchester City and Arsenal highlight the financial imbalance in the league. In the Trendyol Super League, although Galatasaray and Fenerbahçe have high scores, other teams also perform competitively. In conclusion, the Trendyol Super League exhibits a more balanced competitive structure, whereas financial factors in the Premier League create competitive imbalance. These findings suggest that league administrations and football federations should implement more equitable revenue distribution and financial regulations to ensure competitive balance.

Keywords: Football Leagues, Competitive Balance Financial Imbalance.

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
05.03.2025

Kabul Tarihi:
23.06.2025

Online Yayın Tarihi:
28.06.2025

Giriş

Rekabetçi denge sporda, özellikle de futbolda temel bir kavramdır. Oyunun heyecanının ve çekiciliğinin temel taşı olan belirsizlik ilkesini doğrudan etkiler. Bu ilke, maçların sonucunun öngörülemez kalmasını sağlayarak taraftarların ilgisini çeker ve sporun bütünlüğünü korur. Futbol liglerindeki takımlar arasındaki puan dağılımı rekabet dinamikleri hakkında çok şey ortaya koyabilir. Bu çalışma da iki önemli futbol ligi olan Trendyol Süper Lig ve Premier Ligin rekabetçi dengelerini değerlendirmek için 2023-2024 sezonuna odaklanmaktadır. Her takımın topladığı puanları inceleyerek ve eşitsizliğin bir ölçüsü olarak Gini katsayısını kullanarak, bu liglerin ne kadar dengeli olduğuna dair kapsamlı bir analiz sunulması amaçlanmaktadır. Gini katsayısı kavramı gelir adaletsizliğinin ölçülmesinde kullanılan değerleri 0 ile 1 arasından değişen bir katsayı olarak nitelendirilir (Bronfenbrenner, 1971).

Rekabetçi denge konusu sadece maçların heyecanını ve öngörülemezliğini değil, aynı zamanda liglerin mali uygulanabilirliğini de etkiler. Örneğin, birkaç takımın sürekli olarak hakimiyet kurduğu, önemli rekabet eşitsizliğinin olduğu bir ligde, seyirci ilgisinin azalması ve bunun sonucunda gelirlerin düşmesi görülebilir (Beck vd., 2025; Sheng vd., 2025).

Sporda rekabetçi denge, spor liglerindeki takımlar arasındaki eşitlik derecesini incelemeyi ve tek bir takımın sürekli olarak baskın olmamasını sağlamayı ifade eder (Morrow, 2014). Ayrıca, ligdeki takımlar arasında kaynakların ve yeteneklerin adil dağılımını ifade eder. Bu denge, birkaç takımın hakimiyetini önler ve tüm takımların adil bir kazanma şansına sahip olmasını sağlar (Peeters ve Szymanski, 2014). Rekabetçi dengeye katkıda bulunan temel uygulamalar ise finansal fair play düzenlemeleri (Özevin, 2017), ücret tavanı (Doğru, 2010) ve gelir paylaşımı (İlbasan, 2024) modelleridir.

Finansal fair play düzenlemeleri kulüplerin imkanlarının ötesinde harcama yapmalarını engelleyerek finansal istikrarı ve rekabetçi eşitliği teşvik etmeyi amaçlar (Morrow, 2014; Peeters ve Szymanski, 2014); ücret tavanı uygulaması, takımların oyuncu ücretlerine harcayabilecekleri miktarı sınırlandırarak oyun alanını eşitlemeye yardımcı olur (Dietl vd., 2010; Vrooman, 2015); gelir paylaşımı modeli ise lig gelirinin bir kısmının tüm kulüpler arasında eşit olarak dağıtılması, küçük takımların mali açıdan daha güçlü takımlarla rekabet etmesine yardımcı olur (Szymanski ve Késenne, 2004; Fort ve Quirk, 2011). Örneğin Ulusal Futbol Ligi'nde (NFL), maaş sınırı uygulamasının takımlar arasında daha fazla eşitliğe katkıda bulunduğu gösterilmiştir (Quirk ve Fort, 2017). Daha zengin takımların kazançlarının bir kısmını mali açıdan daha az başarılı takımlarla paylaştığı gelir paylaşımı, rekabetçi dengeyi teşvik etmek için kullanılan bir başka mekanizmadır (Késenne, 2014). Major League Baseball'da (MLB), takım gelirlerindeki eşitsizlik nedeniyle rekabetçi denge kavramına ulaşmak daha zor olmuştur. Araştırmalar, daha yüksek maaş bordrosuna sahip takımların

saha içi performanslarının daha iyi olma eğiliminde olduğunu ve bunun da kalıcı bir dengesizliğe yol açabileceğini göstermiştir. Belirli bir bordro eşiğini aşan takımları vergilendiren lüks vergileri gibi çabalar bu sorunu hafifletmek için uygulanmıştır (Vrooman, 2000).

Rekabetçi denge, öngörülemeyen sonuçlar müsabakaları daha ilgi çekici hale getirdiğinden taraftarların ilgisini korumak için de çok önemlidir. Bu öngörülemezlik, taraftarların ilgisini ve katılımını sürdürmek için hayati önem taşır. Rekabetçi dengenin sağlandığı liglerde maçların sonuçlarını tahmin etmek zorlaşır ve taraftarlar için heyecan artar, lig sıralamaları daha akışkan hale gelir ve dinamik müsabakalara yol açar (Pawlowski vd., 2010; Scelles vd., 2013).

Çeşitli spor liglerindeki rekabet dengesi üzerine yapılan kapsamlı araştırmalara rağmen, özellikle finansal ve ticari baskılar bağlamında farklı futbol liglerinin karşılaştırmalı analizinde bir boşluk bulunmaktadır. Bu çalışma, 2023-2024 sezonunda Trendyol Süper Lig ve Premier Lig'in rekabetçi dengesini inceleyerek bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Bu araştırmada puan dağılımını analiz ederek ve Gini katsayısını uygulayarak, rekabetçi dengeyi korumak için tasarlanan mevcut mekanizmaların etkinliği hakkında içgörü sağlanması hedeflenmektedir.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışmanın amacı, iki büyük futbol ligi olan Trendyol Süper Lig ve Premier Lig'de rekabetçi denge için puan dağılımını ve Gini katsayısını analiz etmektir. Veriler 2023-2024 sezonu için toplanmıştır ve tüm katılımcı takımlar için nihai puan sıralamalarını içermektedir. Çalışma, takımları puanlarına göre beş kategoriye ayırmakta ve rekabetçi dengeyi değerlendirmek için her grup için yüzde payını ve Gini katsayısını hesaplamaktadır.

2023–2024 sezonunda Trendyol Süper Lig ve İngiltere Premier Ligleri 20 takımdan oluşmuştur. Her iki ligde bir takım çift devreli lig usulüne göre toplam 38 maç oynamış olup lig genelinde ise her iki ligde toplam 380 adet maç gerçekleştirilmiştir.

Veriler, Trendyol Süper Lig ve Premier Lig takımlarının 2023–2024 sezonu puan durumlarına ilişkin olarak Türkiye Futbol Federasyonu'nun (2024) ve Premier League'in (2024) resmî web sitelerinden elde edilmiştir. Bu siteler kamuya açık ve herkesin erişimine açıktır. Araştırmada kullanılan değişkenlerden puanlar her bir takımın sezon boyunca topladıkları toplam puan sayısını; yüzde payı her bir takım grubunun sahip olduğu toplam puanların oranını; Gini katsayısı takımlar arasındaki puan dağılımındaki eşitsizliğin katsayısını; grup sınıflandırması ise takımların ligdeki pozisyonlarına göre gruplara ayrılmasını ifade etmektedir. Literatüre istatistik alanındaki çalışmaları ile tanınan Corrado GINI tarafından sokulan Gini katsayısı kavramında; gelir adaletsizliği istatistiksel gösterge üzerinden ölçülür. Buna göre 0 ile 1 arasında değerler farklılık gösterir. 0 tam eşitliği gösterirken, 1 değeri ise tam eşitsizliği gösterir (Bronfenbrenner, 1971).

Veri Analizi

Ligin toplam puanı, her takımın puanlarının toplanmasıyla hesaplanmış ve her takımın puanının toplam puana oranı belirlenmiş, ardından bu yüzde payları her grup için belirlenmiştir. Ardından Lorenz Eğrisi'nde takımların kümülatif yüzdesi (x eksen) ve puanların kümülatif yüzdesi (y eksen) hesaplanmıştır. Gini katsayısı, Lorenz eğrisi ile eşitlik doğrusu (45 derecelik doğru) arasındaki alan olarak aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanmıştır:

$$G=1-2 \times (\text{Lorenz eğrisinin altındaki alan})$$

Bu katsayı, rekabetçi denge düzeylerini karşılaştırmak amacıyla hem Trendyol Süper Lig hem de Premier Lig için ayrı ayrı hesaplanmış olup her iki ligdeki rekabet dinamiklerini anlamak için analiz edilmiştir.

Araştırmanın Etiği

Araştırmanın tüm aşamasında “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilirken, Bartın Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Yayın ve Etik Kurulu tarafından 2024-SBB-0782 sayılı izin alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, Trendyol Süper Lig'in ve İngiltere Premier Lig'in 2023-2024 sezonunda takımların puan dağılımını ve yüzdelik paylarını detaylı bir şekilde inceleyen tablolar sunulmuştur. Bu tablolar, ligin rekabetçi dengesini anlamak için temel verileri sağlamaktadır. Aşağıdaki tablolarda yer alan puan dağılımları ve yüzdelik paylar, her bir ligin performansını ve rekabet durumunu ortaya koymaktadır.

Tablo 1

Trendyol Süper Lig 2023-2024 Sezonu Takımların Puan Dağılımı ve Yüzdelik Payları

Trendyol Süper Lig	Takım	Puan	Yüzdelik Pay
1. Grup	1. Galatasaray	102	31,83 329 Puan
	2. Fenerbahçe	99	
	3. Trabzonspor	67	
	4. Başakşehir	61	
2. Grup	5. Kasımpaşa	56	21,08 218 Puan
	6. Beşiktaş	56	
	7. Sivasspor	54	
	8. Alanyaspor	52	
3. Grup	9. Rizespor	50	18,08 187 Puan
	10. Antalyaspor	49	
	11. Gaziantepspor	44	

	12. Adana demir	44	
	13. Samsun	43	
4. Grup	14. Kayseri	42	16,15
	15. Hatay	41	167 Puan
	16. Konya	41	
	17. Ankaragücü	40	
5. Grup	18. Karagümrük	40	12,86
	–19. Pendik	37	133 Puan
	20. İstanbulspor	16	
Toplam		1034	100%

Gini Katsayısı= 0,17148

Tablo Tablo 1’de, 2023-2024 sezonunda Trendyol Süper Lig'deki takımların puan dağılımını ve buna karşılık gelen yüzde paylarını göstermektedir. Tabloda Galatasaray, Fenerbahçe, Trabzonspor ve Başakşehir takımları toplam 329 puan toplayarak ligin toplam 1034 puanının yaklaşık %31,83’ünü oluşturmuştur. Bu rakam, rekabet açısından büyük bir eşitsizliği oluşturmaktadır. Kalan takımlar ise kazandıkları toplam puana göre performans kademelerine ayrılmıştır. Grup ikiden grup 5’e doğru ilerledikçe toplam puanlar ve yüzde payları giderek azaldığı görülmektedir. Ankaragücü, Karagümrük, Pendik ve İstanbulspor gibi takımların yer aldığı en alt grup ise ligin toplam puanlarının yalnızca %12,86’sını oluşturmaktadır. Özellikle, en alt sırada yer alan İstanbulspor ise sadece 16 puan toplamış olup genel dengesizliği daha da pekiştirmektedir. Gini katsayısı 0,17148 ile ölçülen çarpık puan dağılımı, takım performanslarında orta düzeyde ancak endişe verici bir eşitsizlik olduğunu göstermektedir.

Tablo 2

Trendyol Süper Lig 2023-2024 Sezonu Grup Bazında Puan Dağılımı ve Yüzdelik Payları

Trendyol Süper Lig	1.Grup	2.Grup	3.Grup	4.Grup	5.Grup
1. Grup	9,72% (32 puan)	20,66% (68 Puan)	22,8% (75 Puan)	21,28% (70 Puan)	25,54% (84 Puan)
2. Grup	%10,55 (23 Puan)	%15,14 (33 Puan)	%20,64 (45 Puan)	%25,69 (56 Puan)	%27,98 (61 Puan)
3. Grup	%9,63 (18 Puan)	%20,85 (39 Puan)	%18,18 (34 Puan)	%21,39 (40 Puan)	29,95% (56 Puan)
4. Grup	%13,77 (23 Puan)	%17,36 (29 Puan)	%23,95 (40 Puan)	%19,77 (33 Puan)	%25,15 (42 Puan)
5. Grup	%6,77 (9 Puan)	%18,79 (25 Puan)	%24,06 (32 Puan)	%27,07 (36 Puan)	%23,31 (31 Puan)

Tablo 2 ise 2023-2024 sezonunda Trendyol Süper Lig'de her bir grubun diğer gruplara karşı nasıl performans gösterdiğini hem mutlak puan değerlerini hem de buna karşılık gelen yüzde paylarını göstermektedir. Tabloda alt sıralarda yer alan takımların diğer düşük performanslı gruplardaki takımlara karşı oynadıkları maçlardan yüksek puan payı elde etmesidir. Örneğin, 5. gruptaki takımların toplam puanlarının %27,07’sini grup 4 ile oynadıkları maçlardan %24,06’sını, grup 3 ile

oynadıkları maçlardan kazanırken; en iyi performans gösteren grup 1 ile oynadıkları maçlardan sadece %6,77'sini kazanmıştır.

Tablo 3

İngiltere Premier Lig 2023-2024 Sezonu Takımların Puan Dağılımı ve Yüzdelik Payları

Premier Lig	Takım	Puan	Yüzdelik Pay
1. Grup	1. Manchester City	91	
	2. Arsenal	89	31,54%
	3. Liverpool	82	330 Puan
	4. Aston Villa	68	
2. Grup	5. Tottenham	66	
	6. Chelsea	63	23,80%
	7. New Castle United	60	249 Puan
	8. Manchester United	60	
3. Grup	9. West Ham	52	
	10. Crystal Palace	49	18,83%
	11. Brighton	48	197 Puan
	12. Bournemouth	48	
4. Grup	13. Fulham	47	
	14. Wolverhampton	46	16,44%
	15. Everton	40	172 Puan
	16. Brentford	39	
5. Grup	17. Nottingham Forest	32	
	18. Luton Town	26	9,36%
	19. Burnley	24	98 Puan
	20. Sheffield United	16	
Toplam		1046	100%

Gini Katsayısı=0,20692

Tablo 3’de ise 2023-2024 sezonu için Premier Lig takımları arasında puan dağılımını ve yüzde paylarını, toplam puanlara göre kademelendirilmiş halini göstermektedir. Bu kademelendirilmiş bölümün 1. grubunda Manchester City, Arsenal, Liverpool ve Aston Villa'dan oluşmakta olup bu grup toplam 330 puan kazanarak ligin toplam 1.046 puanının %31,54’ünü elde etmiştir. Arsenal ve Manchester City takımları toplamın önemli bir kısmını oluşturarak sezon boyunca istikrarlı bir üstünlük sağladı. 2. grup ise toplam puanların %23,80’ini elde etmiş olup grup 1 ile birlikte toplam 8 takım 579 puan toplamıştır. Bu da toplamın %55’inden fazlasını oluşturmaktadır. Tottenham, Chelsea, Newcastle United ve Manchester United gibi tarihsel olarak güçlü kulüplerin yer aldığı Grup 2, toplam puanların %23,80’ini elde etti. Grup 1 ile, ilk sekiz takım 579 puan toplamış olup bu puan toplamın %55’inden fazlasını oluşturmaktadır. Bu, lig puanlarının yarısından fazlasının bu takımlarda

yoğunlaştığını ve geri kalan takımlar arasında rekabet dengesi için sınırlı bir alan bıraktığını göstermesi bakımından önem arz etmektedir. Buna karşılık, Nottingham Forest, Luton Town, Burnley ve Sheffield United en alt dört takım ise toplam puanın %9,36'sını oluşturan sadece 98 puan toplamıştır. Bu eşitsiz dağılım, 0,20692'lik Gini katsayısı ile ölçülmektedir. Bu katsayı, Türkiye Süper Ligi'nin 0,17148'lik katsayısından daha yüksek olmakla birlikte orta düzeyde bir eşitsizliği göstermektedir.

Tablo 4

İngiltere Premier Lig 2023-2024 Sezonu Grup Bazında Puan Dağılımı ve Yüzdelik Payları

Premier Lig	1.Grup	2.Grup	3.Grup	4.Grup	5.Grup
1. Grup	9,39% (31 Puan)	17,27% (57 Puan)	22,42% (74 Puan)	23,95% (79 Puan)	26,97% (89 Puan)
2. Grup	12,04%(30 Puan)	14,05% (35 Puan)	20,49% (51 Puan)	22,90% (57 Puan)	30,52% (76 Puan)
3. Grup	8,12% (16 Puan)	18,27% (36 Puan)	19,30% (38 Puan)	21,82% (43 Puan)	32,49% (64 Puan)
4. Grup	5,05% (9 Puan)	18,34% (33 Puan)	22,07% (40 Puan)	20,38% (37 Puan)	34,16% (61 Puan)
5. Grup	4,90% (5 Puan)	15,68% (16 Puan)	21,62% (22 Puan)	26,50% (27 Puan)	31,30% (32 Puan)

Tablo 4 ise ligin en alt sıralarında yer alan takımların bulunduğu grup 5'in performansı olmuştur. Alt sıralarda yer almalarına rağmen, grup 5 takımları diğer gruplara karşı önemli bir puan payı elde etmiştir. Grup 4'e karşı %26,50, Grup 5'e karşı %31,30 ve hatta Grup 3'e karşı %22,07. 1. Grup takımlarını oluşturan Manchester City, Arsenal, Liverpool ve Aston Villa toplam puanlarının az bir kısmını grup içi maçlardan (%9,39%) elde etmiştir. Bunun yanında daha düşük sıralamadaki rakiplerle oynadıkları maçlardan ise daha büyük paylar kazanmışlardır. Benzer bir durum, puanlarını büyük ölçüde alt sıralardaki takımlarla oynadıkları maçlardan elde eden grup 2'de de görülmektedir. Bu grup takımları %30,52'si grup 5'ten ve %29,82'si grup 4'ten gelmektedir. Performans dinamikleri, Gini katsayısı (0,20692) bağlamında değerlendirildiğinde ise orta düzeyde bir eşitsizliğe işaret etmektedir. Üst sıralardaki takımların açık bir üstünlüğü olsa da sıralamalar arasında, özellikle orta ve alt sıralardaki takımlar arasında rekabetçi bir etkileşim olduğu da görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, Gini katsayısını kullanarak Trendyol Süper Lig ve İngiliz Premier Lig'in 2023-2024 sezonlarındaki puan dağılımını analiz ederek, rekabet dengesini korumaya yönelik mekanizmaların etkinliğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın bulgularından yola çıkarak Trendyol Süper Lig'in Gini katsayısı: 0,17148 olup bu değer, Trendyol Süper Lig'de puan dağılımının nispeten dengeli olduğunu göstermektedir. Premier

Lig'in Gini katsayısı ise 0,20692 olup bu değer Premier Lig'de puan dağılımının daha az dengeli olduğunu, bazı takımların diğerlerine göre daha baskın olduğunu göstermektedir.

Grup bazında puan dağılımı ve yüzdelik paylar değerlendirildiğinde Trendyol Süper Lig'inde 1. grup takımları toplam puanların %31,83'ünü oluşturmaktadır. Benzer şekilde, Premier Lig'in Grup takımları toplam puanların %31,54'ünü oluşturmaktadır. Her iki ligde üst gruptaki takımlar ligde belirgin bir üstünlük sağlamışlardır.

Takımların puan ve yüzdelik paylarına bakıldığında, her iki ligde de birinci grupların en yüksek puan ve yüzdelik paylara sahip olduğu görülmektedir. Özellikle Premier Lig'de, Manchester City ve Arsenal gibi takımların yüzdelik payları, ligdeki diğer takımlara kıyasla oldukça yüksektir. Bu durum, Premier Lig'de daha belirgin bir rekabet dengesizliğine işaret etmektedir. Trendyol Süper Lig'de ise Galatasaray ve Fenerbahçe'nin yüksek puanları ve yüzdelik paylarına rağmen, diğer takımların da rekabetçi performans sergilediği gözlemlenmektedir.

Grupların birbirlerine karşı performanslarına bakıldığında, her iki ligde de alt grupların üst gruplara karşı nispeten daha düşük performans sergilediği görülmektedir. Bu durum, liglerin yapısal dengesizliklerini ve mali gücün rekabet üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Özellikle Premier Lig'de, üst grupların daha yüksek yüzdelik paylara sahip olması, ligdeki mali dengesizliğin daha belirgin olduğunu göstermektedir.

Trendyol Süper Lig'de 0,17148 olan Gini katsayısı, orta düzeyde bir eşitsizlik olduğunu göstermektedir. Galatasaray, Fenerbahçe, Trabzonspor ve Başakşehir gibi ilk dört takımın 329 puan (%31,83) toplamış olması performans açısından açık bir fark olduğunu göstermektedir. Ancak, grup bazlı dağılımlarda da görüldüğü gibi, orta ve alt sıralardaki takımlar arasındaki puan değişimi nispeten daha dengelidir. Özellikle, Grup 5 takımları puanlarının önemli bir kısmını düşük performans gösteren diğer takımlarla oynadıkları maçlardan kazanırken, Grup 1'e karşı önemli ölçüde zorlanmaktadır. Bu durum, özellikle ligin üst sıralarında belirsizliğin azalmasına yol açmaktadır.

İngiltere Premier Ligi, 0,20692 Gini katsayısı ile biraz daha belirgin bir belirsizlik sergilemektedir. İlk dört takım olan Manchester City, Arsenal, Liverpool ve Aston Villa 330 puan (%31,54) toplarken, ilk sekiz takım ligin toplam puanlarının %55'inden fazlasını elde etmiştir. Ligdeki grup 5 takımları da grup içinde bir miktar rekabet gücü sergilemiş, ancak üst düzey takımlara karşı puan kazanma yetenekleri asgari düzeyde kalmıştır. İlginç bir şekilde, Grup 2 takımları puanlarının %60'ından fazlasını grup 4 ve 5 takımlarına karşı oynadıkları maçlardan elde etmişlerdir.

Futbol liglerinde performansında gelir eşitsizliği önemli bir husustur (Wan vd., 2020). Uygulamada, spor endüstrilerine katılım genellikle bir dengesizlik içinde olsa da (Andreff 2014, 2019), eşitsizlik sorunlarının üstesinden gelmek için büyük değişiklikler gereklidir. Gásquez ve

Royuela (2014), ulusal futbol sıralamasının ulusal nüfusların toplam ve çok boyutlu insani gelişiminin bir göstergesi olduğunu öne sürmüştür. Gelir eşitsizliğinin azaltılmasının daha fazla rekabete katılacak takımın katılmasını sağlayacaktır (Wan vd., 2020).

Sonuç olarak, Trendyol Süper Lig'in daha dengeli bir rekabet yapısına sahip olduğu, Gini katsayısı ve puan dağılımları ile doğrulanmıştır. Buna karşın, Premier Lig'de mali güçlerin daha belirgin bir rekabet dengesizliği yarattığı görülmektedir. Bu sonuçlar, lig yönetimlerinin ve futbol federasyonlarının, rekabet dengesini sağlamak için daha adil gelir dağılımı ve mali düzenlemeler yapmaları gerektiğini ortaya koymaktadır. Özellikle Premier Lig gibi büyük liglerde, rekabetin korunması için daha etkin finansal denetimler ve teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir. Gelecekteki çalışmalar, bu dengesizliklerin giderilmesi için uygulanabilecek stratejileri ve politikaları inceleyerek, liglerin daha adil ve rekabetçi hale gelmesine katkıda bulunabilir. Bunun yanında araştırma aşağıdaki önerileri sunmaktadır:

- Rekabet dengesini artırmak için ligler, finansal fair play düzenlemeleri, gelir paylaşımı modelleri ve maaş sınırlamalarının getirilmesi veya iyileştirilmesini değerlendirmelidir.
- Ligler, özellikle alt sıralarda yer alan takımlar arasında, yerli yeteneklere ve gençlik akademilerine yatırım yapan kulüpleri ödüllendirerek uzun vadeli rekabetçiliği teşvik edebilir.
- Federasyonların, Gini katsayısı ve benzer istatistiksel araçların düzenli kullanımıyla rekabet dengesini yıllık olarak değerlendirilmeli ve zamanında politika ayarlamaları yapılmalıdır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 9.10.2024

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: 12-1 Protokol No:2024-SBB-0782

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın tüm aşamalarında yazarlar eşit katkıda bulunmuştur.

Çatışma Beyanı

Çalışma dizaynı, analiz ve tartışma, metin hazırlanması 1. yazar; çalışma dizaynı, literatür taraması ve analiz 2. yazar; etik kurul onayı ve literatür taraması 3. yazar; bulguların yorumlanması, tartışma ve sonuç 4. yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Kaynakça

- Andreff, W., & Staudohar, P. D. (2000). The evolving european model of professional sports finance. *Journal of Sports Economics*, 1(3), 257- 276.
- Andreff, W. (2014). Building blocks for a disequilibrium model of a European team sports league. *International Journal of Sport Finance*, 9(1), 20-38.
- Andreff, W. (2019). *Governance of professional team sports clubs: Agency problem and soft budget constraint*. In Disequilibrium sports economics (pp. 175-227). Edward Elgar Publishing.
- Beck, H., Prinz, A., & van der Burg, T. (2025). The league system, competitive balance, and the future of European football. *Managing Sport and Leisure*, 30(1), 21-44.
- Bronfenbrenner, M. (1971). *Income distribution theory*, Chicago, Aldine – Atherton.
- Dietl, H. M., Lang, M., & Rathke, A. (2010). The effect of salary caps in professional team sports on social welfare. *The B.E. Journal of Economic Analysis & Policy*, 10(1). <https://doi.org/10.2202/1935-1682.2034>
- Doğru, C. (2010). Futbol endüstrisinde rekabetçi dengenin oluşturulmasına matematiksel bir yaklaşım: Ücret tavanı modeli. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (4), 1–18.
- Fort, R., & Quirk, J. (2011). Optimal competitive balance in a season ticket league. *Economic Inquiry*, 49(2), 464–473. <https://doi.org/10.1111/j.1465-7295.2010.00264.x>
- Gásquez, R., & Royuela, V. (2014). Is football an indicator of development at the international level?. *Social indicators Research*, 117, 827-848.
- İlbasan, R., Aycil, S., & Ay, S. (2024). Dört büyük futbol kulübünün korona salgını sonrası dönemindeki gelir analizi ve avrupa kulüpleri ile karşılaştırılması. *Journal of Global Sport and Education Research*, 7(1), 61-71.
- Késenne, S. (2014). *The economic theory of professional team sports: An analytical treatment*. Edward Elgar Publishing.
- Morrow, S. (2014). *Financial Fair Play- Implications for football club financial reporting*. ICAS. https://www.icas.com/_data/assets/pdf_file/0018/7605/6-Financial-Fair-Play-Report-Morrow-ICAS.pdf
- Özevin, O. (2017). UEFA Finansal Fair Play düzenlemesinin Avrupa futbol kulüpleri üzerindeki etkisi: Avrupa 5 büyük ligi ve Türkiye Süper Ligi üzerine bir inceleme. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 19(2), 479-508.
- Pawlowski, T., Breuer, C., & Hovemann, A. (2010). Top clubs' performance and the competitive situation in European domestic football competitions. *Journal of Sports Economics*, 11(2), 186–202. <https://doi.org/10.1177/1527002510363100>
- Peeters, T., & Szymanski, S. (2014). Financial fair play in European football. *Economic Policy*, 29(78), 343-390. <https://doi.org/10.1111/1468-0327.12031>
- Premier League (2024). *Premier league 2023–2024 season standings*. <https://www.premierleague.com> (Erişim tarihi: 15 Ekim 2024)
- Quirk, J., & Fort, R. D. (2017). *Pay dirt: The business of professional team sports*. Princeton University Press.
- Scelles, N., Durand, C., Bonnal, L., Goyeau, D., & Andreff, W. (2013). Competitive balance versus competitive intensity before a match: Is one of these two concepts more relevant in explaining attendance? the case of the French football Ligue 1 over the period 2008–2011. *Applied Economics*, 45(29), 4184–4192. <https://doi.org/10.1080/00036846.2013.770124>
- Sheng, D., & Montgomery, H. A. (2025). Football league brands: consumer perceptions and the role of competitive balance. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 15(2), 204-224.
- Szymanski, S. (2003). The economic design of sporting contests. *Journal of Economic Literature*, 54(1), 125-162. <https://doi.org/10.1257/002205103771800004>
- Szymanski, S., & Késenne, S. (2010). Competitive balance and gate revenue sharing in team sports. *The Comparative Economics of Sport*, 229–243. https://doi.org/10.1057/9780230274273_7
- Türkiye Futbol Federasyonu (2024). *Trendyol Süper Lig 2023–2024 sezonu puan durumu*. <https://www.tff.org> (Erişim tarihi: 15 Ekim 2024)

- Vrooman, J. (2000). The economics of American sports leagues. *Scottish Journal of Political Economy*, 47(4), 364-398. <https://doi.org/10.1111/1467-9485.00169>
- Vrooman, J. (2015). Sportsman leagues. *Scottish Journal of Political Economy*, 62(1), 90-115. <https://doi.org/10.1111/sjpe.12066>
- Wan, K. M., Ng, K. U., & Lin, T. H. (2020). The political economy of football: Democracy, income inequality, and men's national football performance. *Social Indicators Research*, 151(3), 981-1013. <https://doi.org/10.1007/s11205-020-02410-y>

This paper by Mediterranean Journal of Sport Science is licensed under [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)